

In 1992 fotografeerde Wout Berger een aantal locaties met een ernstig verontreinigde bodem. Hij noemde die locaties 'giflandschappen'. Een boek daarover werd heel populair. Dit jaar fotografeerde Wout dezelfde locaties opnieuw. Het resultaat is gepubliceerd in het onlangs verschenen boek *Giflandschap revisited*. De foto's geven een uitstekend beeld van de verscheidenheid aan verontreinigende stoffen en aan de oplossingen om de bodem weer te saneren. In vrijwel alle gevallen stond de bodemsanering in het teken van een herontwikkeling van de locatie.

Wat te denken van de term giflandschap?

Het voorvoegsel 'gif' is voor schrijvers aantrekkelijk. Het is kort, past vrijwel overal voor en doet onmiddellijk aan het langere woord verontreiniging denken. Voor het gemak vergeten we even de wijze woorden van Paracelsus die het woord gif koppelt aan een dosis. Het woord 'landschap' doet in de regel aan iets moois denken. Zo herbergt het woord giflandschap een strijdigheid. Iets giftigs, en toch iets moois. En dat was nu precies wat Wout Berger bij het fotograferen was opgevallen. Een treffende titel dus. Je moet er maar op komen.

Willem Hendriks en ik hebben de teksten voor het fotoboek verzorgd. Gedeeltelijk hebben wij die zelf geschreven en gedeeltelijk hebben wij teksten van anderen geredigeerd. De uitgever van het boek heeft onze tekstvoorstellen nog eens goed onder handen genomen. Dat waren lessen in bescheidenheid!

In *Giflandschap revisited* wordt duidelijk gemaakt welke prestaties vanaf 1980 op het gebied van de bodemsanering zijn geleverd. Daar past eerder trots bij dan bescheidenheid.

De foto's van de giflandschappen zijn tot 7 januari 2018 te zien in het Nederlands Fotomuseum, Las Palmas Building, Wilhelminakade 332, Rotterdam. Een mooi uitje voor de kerstvakantie...